

Vladimír Vavřínek – Selected Bibliography

<https://doi.org/10.58377/byzslav.2025.2>

Monographs

La révolte d'Aristonicos, (Rozpravy ČSAV, 67/2), Prague 1957.

Staroslověnské životy Konstantina a Metoděje [The Old Church Slavonic Lives of Constantine and Methodius], (Rozpravy ČSAV, 73/7), Prague 1963.

Církevní misie v dějinách Velké Moravy [Ecclesiastical Missions in the History of Great Moravia], Prague 1963.

Alexandr Veliký [Alexander the Great], Prague 1967.

Cyryl a Metoděj mezi Konstantinopolí a Římem [Cyril and Methodius between Constantinople and Rome], Prague 2013, ²2023.

Articles

Cyrlometodějská problematika v pravoslavných periodikách [Cyrillo-Methodian Issues in Orthodox Journals], *Československý časopis historický* 5, 1957, 792–793.

Nové archeologické objevy v Podněpří [New Archaeological Finds in the Dniepr Region], *Československý časopis historický* 5, 1957, 807.

K otázce počátků christianizace Velké Moravy [On the Origins of Christianization of Great Moravia], *Listy filologické* 82, 1959, 217–224.

Staroslověnské životy Konstantina a Metoděje a panegyriky Řehoře z Nazianzu [Old Church Slavonic Lives of Constantine and Methodius and the Panegyrics of Gregory of Nazianzus], *Listy filologické* 85, 1962, 96–112.

Die Christianisierung und Kirchenorganisation Grossmährens, *Historica* VII, Prague 1963, 5–56.

Předcyrlometodějské misie na Velké Moravě [Ecclesiastical Missions in Great Moravia before the Arrival of Cyril and Methodius], *Slavia* 32, 1963, 465–480.

Ugrybskyi korolb dans la Vie vieux-slave de Méthode, *BSI* 25, 1964, 261–269.

Study of the Church Architecture from the Period of Great Moravian Empire, *BSI* 25, 1964, 288–301.

Die Bedeutung der byzantinischen Mission bei der Christianisierung Grossmährens, in: F. Graus u.a. (eds.), *Das Grossmährische Reich (Tagung der wissenschaftlichen Konferenz in Brno und Nitra 1.–4. 10. 1963)*, Prague 1966, 221–226.

Die Anfänge des Christentums in Mähren, in: *Österreich in Geschichte und Literatur* 10, 1966, 177–180.

Großmähren, in: *Grossmähren, ein versunkenes Slavenreich im Lichte neuer Ausgrabungen: Ausstellung der Tschechoslowakischen Akademie der Wissenschaften im Museum für Vor- und Frühgeschichte, Schloss Charlottenburg Berlin (West), 22. Oktober 1967 bis 8. Januar 1968, Staatliche Museen Preussischer Kulturbesitz, 1968*, 3–12.

Francis Dvorník. His Life and Work, *BSI* 29, 1968, 265–280.

Chárónův obolos na Velké Moravě [Charon's Obolus in Great Moravia], *Nuismatické listy* 25, 1970, 33–41.

On the Structure of Slave Revolts, in: P. Oliva – J. Burian (eds.), *Soziale Probleme im Hellenismus und römischen Reich*, Prague 1973, 201–212.

Aristonicus of Pergamum: Pretender to the Throne or Leader of a Slave Revolt?, *Eirene* 13, 1975, 109–129.

Antické tradice na Velké Moravě [Antique Traditions in Great Moravia], *Listy filologické* 101, 1978, 129–139.

The Role of the Slavonic Liturgy in Byzantine Missionary Policy, in: *Beiträge zur byzantinischen Geschichte im 9.–11. Jahrhundert*, Prague 1978, 255–281.

Raně byzantské město. Přehled současného stavu bádání [The Early Byzantine City. A Survey of Contemporary State of Research], in: *Výbrané problémy současné byzantologie*, Prague 1978, 34–49.

Nálezky velkomoravské církevní architektury jako historický pramen [The Finds of Great-Moravian Church Architecture as a Historical Source], in: B. Dostál – J. Vignatiová (eds.), *Slované 6.–10. století*, Brno 1980, 277–280.

Die Bibliographie der Zeitschrift *Byzantinoslavica*, in: *XVI. Internationaler Byzantinistenkongress, Akten-I/Beiheft, I/3*, Vienna 1981.

Význam byzantské misie na Velké Moravě pro christianizaci dalších slovanských národů [The Significance of the Byzantine Mission in Great Moravia for the Christianization of Other Slavic Nations], in: *Polskie kontakty s piśmiennictwem cerkiewno-słowiańskim do końca wieku XV.*, Gdańsk 1982, 25–34.

Byzantium's Role in the Formation of Great Moravian Culture (with B. Zástěrová), *BSI* 43, 1982, 161–188.

The Eastern Roman Empire or Early Byzantium? A Society in Transition, in: *From Late Antiquity to Early Byzantium*, Prague 1985, 9–20.

Války s barbary a jejich historik [The Wars with the Barbarians and Their Historian], in: *Prokopios z Kaisareie, Válka s Peršany a Vandaly, Válka s Góty*, Prague 1985, 416–438.

Historický význam byzantské misie na Velké Moravě [The Historical Significance of the Byzantine Mission in Great Moravia], in: J. Poulík – B. Chropovský (eds.), *Velká Morava a počátky československé státnosti*, Prague – Bratislava 1985, 215–243.

Die historische Bedeutung der byzantinischen Mission in Grossmähren, in: J. Poulík–B. Chropovský (eds.), *Grossmähren und die Anfänge der tschechoslowakischen Staatlichkeit*, Prague 1986, 245–279 (German version of the above-cited study).

A Byzantine Saint Abroad, in: *The 17th International Byzantine Congress 1986, Abstracts of Short Papers*, Washington, D.C. 1986, 374–375.

Cyrille et Méthode. Venceslas et Ludmille, in: P. Riché (ed.), *Histoire des Saints*, Paris 1986, tome V, 209–222, 248–255.

Kulturnyje i cerkovno-političeskije predposylki vznikovenija slavjanskoj liturgii, in: *Kirillo-Metodievski studii* 4, Sofia 1987, 130–137.

Původnost a historický význam kulturního díla cyrilometodějské misie [The Originality and Historical Significance of the Cultural Work of the Cyrillo-Methodian Mission], in: L. Pokorný (ed.), *Odkaz soluňských bratří*, Prague 1987, 136–144.

Byzantský model a původní prvky v nejstarší slovanské hagiografii [The Byzantine Model and Original Elements in the Oldest Slavonic Hagiography], in: *Československá slavistika* 1988, Prague 1988, 15–26.

Altkirchenslawische Hagiographie, in: Fr. Winkelmann–W. Brandes (eds.), *Quellen zur Geschichte des frühen Byzanz* (= Berliner byzantinistische Arbeiten, 55), Berlin 1990, 297–304.

Byzanc a Slované [Byzantium and the Slavs], in: *Věda a život. Revue moderního člověka* 35/8, 1990, 34–40.

Apoštolové Slovanů a patroni Evropy [Apostles of the Slavs and patrons of Europe], in: *Dějiny a současnost* 12/1, 1990, 4–10.

La missione di Cirillo e Metodio come momento cruciale nei rapporti culturali fra Bisanzio e gli Slavi, in: *Itinerari di idee, uomini e cose fra Est e Ovest europeo, Udine, 21-24 novembre 1990: Atti del Convegno internazionale*, Udine 1991, 51–60.

Bisanzio e gli Slavi: L'opera della missione di Cirillo e di Metodio come momento cruciale nei loro rapporti culturali, in: *Atti del Convegno „Itinerari di idee, uomini e cose fra Est ed Ovest europeo,“* Udine 1992, 51–60.

Cyrlometodějská misie v kulturním kontextu soudobé Evropy [The Cyrillo-Methodian Mission in the Cultural Context of Contemporary Europe], in: *Česká slavistika* 1993 (= *Slavia* 62/3, 1993), Prague 1993, 235–240.

Byzantine Studies in Czechoslovakia, in: E. Follieri (ed.), *La filologia medievale e umanistica greca e latina nel secolo XX*, Rome 1993, 627–628.

The Bibliography of Byzantinoslavica. Returning to its Roots, *BSI* 57, 1996, 212–215.

Byzance et les Slaves, in: *Europe, revue littéraire mensuelle* 75, no. 822, 1997, 136–146.

On the Discussions Concerning the Location of „Great Moravia,“ *Slavia* 66, 1997, 541–542.

Nagymorawia Bizanc es a latin Nyugat között [Great Moravia between Byzantium and the Latin West], in: I. Tóth – I. Ferincz (eds.), *Szlavisztikai Tanulmányok*, Szeged 1998, 7–20.

Great Moravia between Byzantium and the Latin West, in: *Gennadios. K 70-letiju akademika G. G. Litavrina*, Moscow 1999, 36–55.

Český historik František Dvorník [The Czech Historian František Dvorník]. A Biographical Study Adjoined to the Czech Translation of Dvorník's book *Zrod střední a východní Evropy. Mezi Byzancí a Římem* [The Making of Central and Eastern Europe, London 1949], Prague 1999, 513–522.

Počítání času v Byzanci [Measuring Time in Byzantium], *Dějiny a současnost* 22/2, 2000, 13–15.

A Byzantine Polemic against Islam in Old Slavonic Hagiography, in: V. Christides – Th. Papadopoulos (eds.), *Graeco-Arabica VII–VIII. Proceedings of the Sixth International Congress of Graeco-Oriental and African Studies*, Nicosia 2000, 535–542.

Mission in Mähren: Zwischen dem lateinischen Westen und Byzanz, in: A. Wiczorek – H.-M. Hinz (eds.), *Europas Mitte um 1000. Beiträge zur Geschichte, Kunst und Archäologie*, Bd. I, Stuttgart 2000, 304–310.

Cyril and Methodius, in: A. Vauches (ed.), *Encyclopedia of the Middle Ages, vol. I*, Cambridge 2000, 402.

Velká Morava mezi Byzancí a latinským Západem [Great Moravia between Byzantium and the Latin West], in: L. Galuška – P. Kouřil – Z. Měřínský (eds.), *Velká Morava mezi Východem a Západem. Sborník prací z mezinárodní vědecké konference*, (Spisy Archeologického ústavu AV ČR v Brně, 17), Brno 2001, 413–419.

Slovanský panovník jako „Nový Konstantin.“ Boris Bulharský – Rastislav Moravský – Vladimír Kyjevský [The Slav Ruler as the “New Constantine.” Boris of Bulgaria – Rastislav of Moravia – Vladimir of Kiev], *Slavia* 70/3–4, 2001, 507–516.

The First Christian Slav Rulers as “New Constantines,” in: *XXe Congrès International des Études Byzantines, Pré-Actes, tome III: Communicationes libres*, Paris 2001, 255–256 (An abridged English version of the Czech article cited above).

Auszeichnungen für Prof. Dr. Antonín Měšťan, in: *Germanoslavica* 9 (14), 1, 2002, 1–3.

Byzantská říše a vznik východního křesťanství [The Byzantine Empire and the Origins of Eastern Christianity], in: *Východní křesťanství. Doprovodné texty k výstavě z cyklu Velká světová náboženství*, Brno 2003, 21–23.

Růžena Dostálová octogennaria, *BSI* 62, 2004, 7–10.

The Adriatic Sea as the Connecting Route between Byzantium and the Slavic Regions North of the Danube, in: G. K. Livadas (ed.), *Graeco-Arabica IX–X (= Festschrift in Honour of V. Christides)*, Athens 2004, 389–402.

Učil se svatý Cyril na Krymu latinsky? [Did St. Cyril Learn Latin in the Crimea?], *Slavia* 74/2–3, 2005, 141–148.

Der Brief des mährischen Fürsten Rastislav an den Kaiser Michael III. und die Umstände der Einladung der byzantinischen Mission nach Grossmähren, in: E. Konstantinou (ed.), *Methodios und Kyrillos in ihrer europäischen Dimension*, Frankfurt/Main 2005, 329–343.

Kirillo-Mefodievskaja tradicija v razvitiu češskogo občestva, in: *Preslavská knižovna škola* 9, Šumen 2006, 9–20.

Otcové pouště v pozdně antické společnosti [The Desert Fathers in the Late Antique Society], in: V. Lenděová – M. Řoutil, *Rýžoviště zlata a doly drahokamů. Sborník pro Václava Huňáčka*, Červený Kostelec 2006, 83–97.

»Russische Buchstaben« im byzantinischen Cherson, in: K. Belke et al. (eds.), *Byzantina Mediterranea. Festschrift für Johannes Koder zu 65. Geburtstag*, Vienna – Cologne – Weimar 2007, 693–704.

Ekumenická myšlenka u Františka Dvorníka [The Ecumenical Idea in František Dvorník's Works], in: *Fórum Velehrad I. Communio ecclesiarum – očištění paměti. Sborník příspěvků z vědeckého semináře k 100. výročí Prvního Velehradského kongresu*, Olomouc–Rome 2007, 168–178.

Slavjanskij institut v Prage včera i segodnja, *Istorija i istoriki* 2006, Moscow 2007, 241–252.

Učastije ruskich vizantinistov i slavistov v mežvojennoj period v sbornike Byzantinoslavica [The Publications by Russian Byzantine and Slavonic Scholars in the journal “Byzantinoslavica” between the World Wars], in: *Rossijskije učenyje-gumanitarii v mežvojennoj Čechoslovakii*, Moscow 2008, 90–95.

The Encounter of the West and the East in the Formation of Early Slavonic Literary Culture, in: S. Ulbrecht – H. Ulbrechtová (eds.), *Die Ost-West Problematik in den europäischen Kulturen und Literaturen*, Prague – Dresden 2009, 135–164.

The Question of the Legendary Welegrad (Veligrad) as the Alleged Seat of the Moravian Archbishop Methodius, *Slovo* 60, (Zagreb) 2010, 771–790.

Byzantské misie u Slovanů a Konstantin Filosofos [Byzantine Missions to the Slavs and Constantine the Philosopher], in: V. Herold – I. Müller – A. Havlíček (eds.), *Politické myšlení raného křesťanství a středověku*, Prague 2011, 202–224.

Cyrlometodějská misie na Velké Moravě [The Cyrillo-Methodian Mission in Great Moravia], in: J. Mitáček (ed.), *Cyrl a Metoděj – doba, život, dílo / Cyril and Methodius – Their Era, Lives and Work*, Brno 2013, 27–54.

Universalismus cyrlometodějské misie [The Universalism of the Cyrillo-Methodian Mission], in: P. Kouřil (ed.), *Cyrlometodějská misie a Evropa*, Brno 2014, 12–18.

Cyrlometodějské otázky ve vědeckém díle Josefa Vašici [The Cyrillo-Methodian Issues in the Scholarly Work of Josef Vašica], in: J. Vašica – Z. Hauptová, *Literární památky epochy velkomoravské 863–885. (3. opravené vyd.)*, Prague 2014, 333–340.

Dvě knihy o „Sedmipčetnicích” [Two books on the “Seven Holy Saints”], in: *Slavia* 83/3, 2014, 340–344.

Christianity and the Byzantine Mission in Great Moravia, in: P. Kouřil (ed.), *Great Moravia and the Beginnings of Christianity*, Brno 2015, 84–87.

Culture and learning in Great Moravia, in: P. Kouřil (ed.), *Great Moravia and the Beginnings of Christianity*, Brno 2015, 88–91.

Cyrl and Methodius: A Lost Mission. Was There an Official Byzantine Project for the Slavonic Mission?, in: *Cyrl and Methodius. Byzantium and the World of the Slavs*, Thessaloniki 2015, 25–38.

Cyrl a Metoděj: příběh jedné ztracené mise [Cyrl and Methodius: The Story of a Lost Mission], in: E. Doležalová – P. Sommer (eds.), *Středověký kaleidoskop pro muže s hůlkou: věnováno Františku Šmahelovi k životnímu jubileu*, Prague 2016, 250–260.

František Dvorník [Francis Dvorník], Prague 2016.

The Puzzle of the Cyrillo-Methodian Mission, *BSI* 75, 2017, 70–98.

Early Christian Political Theories in the Works of Francis Dvorník, *BSI* 76, 3 – Supplementum, 2018, 65–77.

Francis Dvorník – A World-Renowned Byzantinist, *BSI* 76, 3 – Supplementum, 2018, 7–34.

Byl svatý Vladimír pokřtěn na Krymu? [Was St. Vladimir baptized in the Crimea?], *Dějiny a současnost* 41/3, 2019, 13–16.

Edited Collected Volumes

Beiträge zur byzantinischen Geschichte im 9. – 11. Jahrhundert, Prague 1978.

Antické tradice na Velké Moravě [Traditions of Classical Antiquity in Great Moravia], (*Listy filologické* 101/3), Prague 1978.

From Late Antiquity to Early Byzantium. Proceedings of the Byzantinological Symposium within the 16th Eirene Conference, Prague 1985.

Byzantium and its Neighbours from the mid-9th till the 12th Centuries, (*BSI* 54), Prague 1993.

Current State and Further Perspectives of Slavonic Studies in Central Europe (Proceedings of the International Workshop, Prague 11th – 12th November 1998), Prague 2000.

Josef Dobrovský – Fundator studiorum slavlicorum (Proceedings of the International Conference on the Occasion of His 250th Anniversary, with H. Gladková and K. Skwarská), Prague 2004.

Ekphrasis. La représentation des monuments dans les literatures byzantine et byzantino-slaves. Réalités et imaginaries, (*BSI* 69/ 3 – supplementum), Prague 2011 (with P. Odorico and V. Drbal).

Homage to Francis Dvorník. Francis Dvorník – Scholar and his Work (Papers read at the international symposium held on the occasion of the 40th anniversary of his demise, Prague, Vila Lanna, September 10, 2015), (*BSI* 76/ 3 – supplementum), Prague 2018 (with P. Melichar and M. Čechová).

Translations

F. Dvorník, *Byzantské misie u Slovanů*, Prague 1970 (Byzantine Missions among the Slavs, New Brunswick, N.J. 1970).

J. Herrin, *Ženy v purpuru. Tři byzantské císařovny*, Prague 2005 (Women in Purple. Rulers of Medieval Byzantium, London 2001).

Editions

Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV.: (1378 dec.–1419 aug. 16). Tomus II., (*Fontes archivii capituli ecclesiae Wissegradensis*), Prague 1968.

Francis Dvorník, *The Conflict between Sacerdotium and Imperium in the Middle Ages. East and West*, (*BSI* 76/ 3 – supplementum), Prague 2018 (with P. Melichar and M. Čechová).

Participation in Collective Works

Kypr [Cyprus], with J. John, Prague 1964.

A. Dostál (ed.), *Bibliographie de la byzantinologie tchécoslovaque*, vols. I–II, Prague 1966.

B. Borecký – R. Dostálová (eds.), *Slovník spisovatelů – Řecko: antická, byzantská a novořecká literatura* [Bio-bibliographical Lexicon of Greek Writers: Ancient, Byzantine, and Modern Greek Literature], Prague 1975.

B. Zástěrová et al., *Dějiny Byzance* [History of Byzantium], Prague 1992, ²1994.

Illustrated Czech History—vol. I: The Slavic Settlement of the Czech Lands and the Great Moravian Empire, with J. Sláma and J. Opat, Belgrade – Prague 1996.

Dějiny Řecka [History of Greece], et al., Prague 1998, ²2015.

Česká slavistika. Osoby a instituce [Slavonic Studies in the Czech Republic. Scholars and Institutions], compiled by Z. Rachůnková and M. Řeháková, with an introduction by V. Vavřínek, Prague 1999.

Řecko [Greece], et al., Prague 2002.

Encyklopedie Byzance [Encyclopedia of Byzantium], (with P. Balcárek), Prague 2011.

CM 863. Svatí Cyril a Metoděj. Dějiny – tradice – úcta [CM 863. Saints Cyril and Methodius. History – Tradition – Veneration], et al., Prague 2013.

Slovanský ústav 1928–1998: naše opětné začátky [Institute of Slavonic Studies 1928–1998: Our Repeated Beginnings], in: *Proměny české slavistiky po roce 1989*, (with E. Šlaufová, K. Skwarská, V. Čermák), Praha 2020, 15–24.

Uherské Hradiště-Sady: 500 let křesťanství ve střední Evropě. IV. Historické souvislosti, 9.–13. století [Uherské Hradiště-Sady: 500 years of Christianity in Central Europe. IV. Historical context, 9th–13th century], (with J. Mitáček), Brno 2021.

University textbooks

History of Ancient Greece and Rome. Textbooks of the 17th November University, Prague 1965.

Oldest Civilisations of Ancient East – The Making of Medieval Europe. Textbooks of the 17th November University, Prague 1966.

Martina Čechová (Prague)
martina.cechova@slu.cas.cz